

*Гриценко Ірина Миколаївна,
вчитель початкових класів
загальноосвітньої школи I ступеня «Мрія»
Кіровоградської міської ради
Кіровоградської області*

Я ЛЮБЛЮ СВОЮ УКРАЇНУ (перший урок для учнів 1 класу)

Мета: виховувати в учнів почуття патріотизму, національної гордості, любові до рідного краю; формувати переконання у нетлінності духовних скарбів народу, повагу до символів України; спонукати учнів до усвідомлення ними необхідності бути корисними своїй державі.

Обладнання. Зображення верби, калини, гілочка калини, аудіозапис пісні «Україно моя, ти найкраща у світі», роздатковий матеріал, аудіозапис пісні на вірші Андрія Малишка «Пісня про рушник», український вишитий рушник, зображення державних символів України)

Хід уроку

I. Організаційний момент

- Вітаю всіх моїх першокласників. Сьогодні ви стали справжніми учнями. Я надіюсь, що ви будете гарно навчатись і нести з гордістю звання «школяр України».

II. Акуалізація опорних знань

1. Слухання пісні «Україна моя, ти найкраща у світі»

(Лунає пісня)

- Як ви думаєте, про що ця пісня?

2. Складання «павутинки» до слова Україна.

III. Вивчення нового матеріалу

1. Бесіда

Сьогодні ми вирушаємо в цікаву і незвичайну подорож, в якій ми познайомимось з народними і державними символами України та скарбами нашого народу.

- Що таке скарб? (відповіді учнів)

Але скарби, про які ми будемо говорити, незвичайні. Їх люди відчують серцем і душею. У ході подорожі ми будемо збирати скарби, на які багата наша Україна.

(Лунає звук потяга)

2. Перша зупинка «Без верби і калини – нема України»

- Як ви думаєте, чому так говорять?

(На дошці з'являється зображення гілочки верби)

В Україні був звичай – висаджувати вербу на городі та біля ставків. Вона

оберігає джерельця від замулювання. З верби робили ясла для худоби, плели

кошики.Гілкою верби вітають зі святом Вербної неділі. Ось скільки цікавого пов'язано із вербою – символом України.

Відгадайте загадку
У вінку зеленолистім,
У червоному намисті,
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду.
(Калина)

Улюбленою рослиною українців є калина. (на дошці зображення куша калини)

Здавна говорили: «Посади калину – будеш мати щасливу долю». На що схожа калина?

У вас на партах є ягідки калини. Розламайте їх і розгляньте, на що схожа кісточка калини? (На сердечко)

Про калину складено багато легенд. Послухайте одну з них.

Наскочили татари, захопили у полон дівчат і погнали у неволю. Була серед них і Марина - найкраща дівчина. Якось втекла вона від охорони вночі. Тікала, тікала, напевно б утекла, та зачепилася своїм червоним намистом. Розірвалася нитка і там, де впали намистинки, проклюнулися навесні тоненькі пагініці, що стали потім розлогими кущами калини. Навесні буяють білизною, наче наречені, а восени палахкотять цвітом любові до рідної землі. Гірка калина, як доля у неволі, і гарна, як рідна земля-матінка - найкраща!!!

Робота в парах.

- Склади прислів'я із його частин.

Любиш Україну – посади калину.

Дівчинка у вінку – мов калина у цвіту.

Компот з калини – здоров'я для родини.

3. Друга зупинка «І на тім рушникові...»

(Лунає пісня на вірші Андрія Малишка «Пісня про рушник»)

Важливе місце в житті українського народу займає рушник. Не було жодної хати без вишитого рушника. Ним прикрашали стіни, накривали хліб, витирали руки. Без рушника не святкували ні дні народження дитини, ні весілля. Коли син вирушав у дорогу, мати дарувала йому рушник, як оберіг від лиха. А дочок матері навчали вишивати рушники ще змалечку. Рушник цінується в народі.

- Розгляньте український вишитий рушник.
- Подивіться як палахкотять багатством кольорів рушники у нашій світлиці.
- Діти, які ви бачите кольори на рушниках?
- Нитками яких кольорів переважно вишиті рушники?
- Що вишито на рушниках?

Так, це надзвичайно дивні узорі. Вони походять ще з давніх часів. Наші предки на рушниках зазвичай вишивали рослини: калину, троянду, ромашку,

волошку, мак, барвінок, колоски пшениці. А доповнювали рослинні орнаменти зображення птахів.

4. Рухлива гра «Голка та нитка»

Мета: вчити дітей узгоджувати свої дії під час спільних рухів, розвивати спритність, увагу та орієнтацію у просторі під час рухливої гри.

Хід гри:

Діти стають в шеренгу та кладуть руки на плечі сусіда попереду. Ведучий – “голка”, він вибирає напрям руху, вільно пересувається по кімнаті. Інші діти біжать за ним, намагаючись не розірвати ланцюжок. Якщо “нитка” рветься, “голкою” стає інший гравець. Під час руху діти промовляють слова:

Сюди-туди, голка,

Сюди-туди нитка,

Ось тут буде листя,

Ось тут буде квітка.

5. Третя зупинка «Національні символи України»

- Послухайте легенду.

Жила собі жінка. І мала вона трьох синів. Сини зростали чесними, сміливими, дуже любили свою неньку і готові були віддати за неї своє життя. Виросли сини і розійшлися по світах, прославляючи свою матір. Найстаршому матір подарувала на згадку про себе золоту корону з трьома промінцями. Корона зігрівала людей, вела вперед, показувала шлях до кращого життя. За цю трипроменею корону люди дали першому синові ім'я Тризуб. Середньому сину мати дала в дорогу блакитно жовтий одяг. Сміливий та сильний був середній син, і прославив він свою матір добрими звитязними (героїчними вчинками). Люди запам'ятали його і прозвали Прапором. А найменший син отримав у дарунок від матері соловейків голос. І де б він не був, усюди лунала його дзвінка урочиста пісня. За цей голос і величний спів люди дали йому ім'я Гімн. Так і донині по всьому світу золотий тризуб, синьо-жовтий прапор і урочистий гімн прославляють рідну неньку – Україну. Вони стали державними символами України.

- Герб, Прапор і Гімн – три основні національні символи України.

- Розгляньте зображення Герба України. На що він схожий?

Число „три” завжди вважалось казковим, чарівним. У народних казках йдеться про трьох богатирів, три бажання, які виконують чарівники, три дороги, що лягають перед казковими героями. Отже, у тризубі відображено триєдність життя. Це Батько-Мати-Дитя. Вони символізують собою Силу-Мудрість-Любов.

- Розгляньте зображення Прапора України. Якої він форми? Які кольори ви бачите на українському прапорі?

- Пригадайте, що означають ці кольори?

- Жовтий колір – це колір пшеничної ниви, колір хліба, зерна, що дарує життя всьому суццюму на землі, це колір жовтогарячого сонця, без лагідних променів якого не дозрів би, не заколосився б хліб. Це символ достатку українського народу.

- Блакитний, синій колір – це колір ясного, чистого, мирного неба. Це колір води, без якої не дозрів би хліб. І ще – це колір миру.
- Що таке Гімн?
- Як називається Гімн України?
- **Гімн** – це найголовніша пісня держави. З гімну починають урочисті збори, свята, надзвичайні масові події, гімном їх і закінчують. Це хвалебна пісня своїй Батьківщині в якій народ висловлює побажання бути вільним, щасливим, жити в достатку.

IV. Заключна частина

1. Перегляд відеоролику «Україна»

2. Практичне завдання.

- Оберіть серед усіх зображень державні символи України і розфарбуйте відповідними кольорами.

V. Підсумок уроку

- Про що ми говорили на уроці?
- Що найбільше запам'яталось?
- Що розкажете батькам про наш урок?
- Наша подорож добігає кінця .

На згадку про нашу мандрівку вам будуть ось ці паперові сердечка . Любіть свою державу , оберігайте її. Вона у нас , як маінка , єдина.

- Урок я хочу завершити віршем Іванни Савицької

Україна

Україна, любі діти,
Наш чудовий край.
Там ліси і полонини,
І луги, і гай.

І річок прудких багато,
І рибок в них тьма,
Все те, все, кохані діти, -
Вітчизна свята.

Україна - це біленьки
У садках хатки,
Ниви збіжжям засіяні,
Запашні квітки

І міста розлогі, чисті,
Знай, дитя, це, знай.
Україна наша рідна –
Це чудовий край.

Україно, Україно,
Мій рідний краю,
Цілим серденьком дитини
Я тебе кохаю.

І щодня шлю молитву
Всевишньому Богу,
Щоб послав нам в Україну
Щасливу дорогу.

Використані джерела

1. Киричок В.А. Патріотичне виховання молодших школярів у позаурочній діяльності/В.А. Киричок//Класний керівник. – 2011. - № 9-10. – С. 45.
2. Загадки про калину [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/zagadki-pro-kalinu/>
3. Каталог рухливих ігор для дітей 3-7 років [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uadoc.zavantag.com/text/6510/index-1.html?page=2>